

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Karly Cháberové a soudců Štěpána Výborného a Jana Kratochvíla ve věci

žalobce: **JUDr. R. Ch.**, soudní exekutor,
sídlem X
zastoupen advokátem JUDr. Janem Veselým, Ph.D
sídlem Loutkářská 2f, Praha 6

proti
žalovanému: **Ministerstvo spravedlnosti**
sídlem Vyšehradská 16, Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 3. 2021, č. j. MSP-137/2020-ODKA-SEU/11,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Rekapitulace předchozího řízení a obsah správního spisu

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí žalovaného (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým mu jako soudnímu exekutorovi žalovaný uložil výtku dle § 7a zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „exekuční řád“).
2. Z předloženého správního spisu a spisu Obvodního soudu pro Prahu 2, sp. zn. 22 C 196/2018, soud zjistil následující pro své rozhodnutí podstatné skutečnosti.
3. Žalobce je soudním exekutorem. Dne 24. 9. 2018 byla u Obvodního soudu pro Prahu 2 podána žaloba na náhradu škody vůči státu. Škoda měla spočívat v nesprávném úředním postupu žalobce při provádění exekuce. V žalobě bylo reklamováno několik vad v postupu žalobce jako soudního exekutora v daném exekučním řízení a také skutečnost, že exekuce byla vedena na základě nezákonného exekučního titulu. Žalobce byl vedlejším účastníkem řízení na straně žalované.
4. Obvodní soud pro Prahu 2 přípisem ze dne 22. 2. 2019 požádal žalobce o zapůjčení exekučního spisu týkajícího se podané žaloby (sp. zn. 031 EX 883/17). Důkaz provedením tohoto spisu navrhovala žalovaná. Žalobce žádosti nevyhověl. Soudu zaslal pouze vybrané listiny, které podporovaly jeho argumentaci v řízení.
5. Obvodní soud pro Prahu 2 dne 25. 6. 2019 žalobce znovu požádal o předložení celého exekučního spisu. Tato žádost byla adresována zástupci žalobce v daném civilním řízení. Zástupce žalobce na výzvu reagoval tak, že on exekučním spisem nedisponuje a odkázal na předchozí reakci žalobce, kterou považoval za dostatečnou.
6. Usnesením asistenta soudce Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 31. 7. 2019 soud žalobce vyzval, aby ve lhůtě 15 dnů od doručení usnesení předložil soudu spis sp. zn. 031 EX 883/17. Zároveň žalobce upozornil, že pokud výzvě nevyhoví, bude mu udělena pořádková pokuta.
7. Žalobce proti výzvě podal námitky. Argumentoval, že výzva k předložení celého exekučního spisu je nezákonná.
8. Obvodní soud pro Prahu 2 usnesením ze dne 19. 9. 2019 usnesení asistenta potvrdil a uložil žalobci pořádkovou pokutu ve výši 10 000 Kč. V odůvodnění odkázal na § 129 odst. 2 občanského soudního řádu, dle kterého předseda senátu může uložit tomu, kdo má listinu potřebnou k důkazu, aby ji předložil. Soud uznal, že toto ustanovení se běžně k vyžádání spisu neuplatňuje, avšak nastala procesní situace si jeho použití vyžádala. Žalobce adekvátně nereagoval na předchozí žádost soudu o exekuční spis či jeho kopii. V postupu žalobce soud spatřoval ztěžování postupu řízení, a proto mu uložil pořádkovou pokutu.
9. Městský soud v Praze usnesením ze dne 27. 1. 2020, č. j. 51 Co 349/2019-436, uložení pořádkové pokuty potvrdil. Uvedl, že obvodní soud postupoval správně, pokud požádal o zapůjčení celého exekučního spisu, neboť žaloba směřovala proti postupu exekutora jako celku. Soudní exekutor v řízení vystupoval jako účastník, a proto se aplikuje § 129 odst. 2 občanského soudního řádu.
10. Žalovaný napadeným rozhodnutím uložil žalobci výtku dle § 7a exekučního řádu. Žalovaný uvedl, že i přes uvedené výzvy a usnesení civilních soudů žalobce exekuční spis obvodnímu soudu předložil až 14. 2. 2020, tedy téměř rok od první žádosti. Žalobce tak neposkytl soudu náležitou součinnost. V tom lze spatřovat hrubé ztěžování postupu soudu, neboť nedošlo k poskytnutí spisu tak, jak se běžně děje. Jednání žalobce vedlo ke značnému prodloužení délky řízení a bylo způsobilé nepříznivým způsobem ovlivnit obecné vnímání exekutorského povolání, a tím narušit jeho důstojnost. Tím žalobce porušil svou povinnost podle § 2 odst. 2 exekučního řádu.

II.

Argumentace účastníků

11. Žalobce v žalobě vznesl následující žalobní body:

1) Výtku mu byla uložena za jeho postup ve sporném řízení o náhradě škody, ve kterém vystupoval jako vedlejší účastník. Exekuční řízení, které v dané věci vedl, bylo již tehdy skončeno.

2) Žalobce postupoval v daném civilním řízení v souladu se zákonem. Naopak obvodní soud nebyl oprávněn po žalobci celý exekuční spis žádat.

3) Byl porušen zákaz ne bis in idem. Žalobce byl za dané jednání již potrestán pořádkovou pokutou.

12. Žalovaný ve vyjádření k žalobě navrhl zamítnutí žaloby jako nedůvodné. Odkázal zejména na odůvodnění napadeného rozhodnutí a městského soudu v řízení o uložení pořádkové pokuty.

13. Dne 28. 3. 2022 se ve věci konalo jednání před soudem. Žalobce i žalovaný setrvali na své argumentaci z písemných podání.

III.

Posouzení žaloby

14. Městský soud v Praze na základě žaloby v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 soudního řádu správního), přezkoumal napadené rozhodnutí včetně řízení, které jeho vydání předcházelo. Při přezkoumání rozhodnutí soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 soudního řádu správního).

15. Městský soud se žalobními námitkami žalobkyně zabýval postupně ve výše uvedeném pořadí.

16. **Ad 1)** Podle § 7a odst. 1 exekučního řádu drobné nedostatky v exekuční a další činnosti exekutora, nebo drobné poklesky v chování ministerstvo exekutorovi písemně vytkne.

17. Písemná výtku následuje po jednání exekutora, jež nedosahuje intenzity kárného provinění. Představuje určité formalizované upozornění na to, že jeho jednáním došlo k určitému pochybení (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 11. 2015, č. j. 4 As 173/2015-31, bod 29).

18. Směřuje-li argumentace žalobce k tomu, že výtku lze uložit pouze za pochybení v rámci probíhajícího exekučního řízení, tak s tou se městský soud neztotožňuje.

19. Již z textu § 7a odst. 1 exekučního řádu vyplývá, že výtku lze uložit i za nedostatky v „další“, tedy jiné než exekuční činnosti. Nutno je vzít v potaz zvláštní postavení soudního exekutora. Ten sice vykonává svou funkci jako podnikatel vlastním jménem, byl mu však svěřen výkon veřejné moci. Jeho hlavní činností je nucený výkon exekučních titulů, kterými jsou zejména rozhodnutí soudů a jiných státních orgánů. Zákon na exekutora klade poměrně přísné podmínky. A to nejen na jeho jednání v postavení úřední osoby, ale také v běžném životě. Podle § 2 odst. 2 exekučního řádu exekutor je povinen vykonávat svědomitě své povolání a při jeho výkonu a v občanském životě se zdržet všeho, co by mohlo narušit důstojnost exekutorského povolání nebo ohrozit důvěru v nezávislý, nestranný a spravedlivý výkon exekuční činnosti. Z daného dle soudu vyplývá, že exekutorovi lze uložit výtku i za jeho jednání mimo exekuční činnost. Tím spíše je možno mu uložit výtku za jednání, které má přímou souvislost s výkonem jeho funkce.

20. Žalobce byl výtkou postižen za to, že ztěžoval soudní řízení, neboť odmítl obvodnímu soudu poskytnout potřebnou součinnost a předložit mu exekuční spis. Žalobce sice byl účastníkem civilního řízení, jeho pochybení však spočívalo v tom, že soudu nepředložil exekuční spis. Ten vede v rámci výkonu své funkce soudního exekutora. Nejedná se tedy o jeho soukromou činnost, ale naopak jeho pochybení úzce souvisí s jeho exekuční činností. Kdyby nebylo jeho exekuční činnosti, v rámci které vede exekuční spis, tak by po něm vydání exekučního spisu nikdo nevyžadoval a k jednání spočívajícím v neposkytnutí exekučního spisu by nemohlo dojít.

21. Městský soud tedy dospěl k závěru, že jednání žalobce, za které mu byla uložena výtka, mělo přímou souvislost s jeho exekuční činností. Jako takové šlo bezpochyby o jednání, za které žalovaný mohl uložit výtku dle § 7a odst. 1 exekučního řádu.
22. **Ad 2)** Podle § 2 odst. 2 exekučního řádu je exekutor povinen vykonávat svědomitě své povolání a při jeho výkonu a v občanském životě se zdržet všeho, co by mohlo narušit důstojnost exekutorského povolání nebo ohrozit důvěru v nezávislý, nestranný a spravedlivý výkon exekuční činnosti.
23. V dané věci byl předmětem soudního zkoumání postup žalobce jako exekutora v řízení vedeném pod sp. zn. 031 EX 883/17. Navrhovatel v civilním řízení se domáhal náhrady škody. Ta měla spočívat v nesprávném úředním postupu žalobce při provádění exekuce. V žalobě bylo reklamováno několik vad v postupu žalobce jako soudního exekutora. Bylo úkolem civilního soudu namítaná pochybení žalobce jako exekutora posoudit, neboť to bylo předmětem žaloby. Za tím účelem obvodní soud si potřeboval učinit komplexní zhodnocení postupu žalobce v daném řízení a nezbytně tedy potřeboval prostudovat kompletní exekuční spis. Jeho požadavek na předložení celého exekučního spisu byl tedy legitimní. V žádném případě se nejednalo o svévolný postup.
24. Podle § 129 odst. 2 občanského soudního řádu předseda senátu může uložit tomu, kdo má listinu potřebnou k důkazu, aby ji předložil, nebo ji opatří sám od jiného soudu, orgánu nebo právnické osoby.
25. Dané ustanovení civilnímu soudu umožňuje shromáždit a obstarat důkazy potřebné pro rozhodnutí věci. Každý je povinen takové výzvě vyhovět. Toto ustanovení sice mluví o jednotlivé listině, ale logicky se vztahuje i na více listin. Povinností každého soudu vydat požadovanou listinu není omezena tím, že by vůči konkrétní osobě mohla být vydána pouze jedna výzva na jednu listinu. Pokud těchto výzev může soud vydat vůči jedné osobě neomezeně, je absurdní výklad, že by každá výzva musela znít pouze na jednu listinu. Nic tedy soudu nebrání v jedné výzvě požádat o předložení více listin.
26. Soudem požadované listiny byly ve výzvě řádně specifikovány. Ve výzvě ze dne 31. 7. 2019 byl požadovaný spis označen spisovou značkou. Spis je přitom souborem listin. Listiny tak byly jednoznačně identifikovány. Nakonec žalobce nemohl být vůbec na pochybách, co po něm soud požaduje. To je patrné z jeho podání, kde argumentuje, že spis vydat nemůže.
27. Povinnou osobou z výzvy podle § 129 odst. 2 občanského soudního řádu může být každý. Tedy i účastník řízení. Není tedy podstatné, že žalobce byl v daném sporu vedlejším účastníkem řízení.
28. Městský soud tedy nemá pochyb o tom, že obvodní soud byl oprávněn po žalobci vyžadovat předložení celého exekučního spisu. Jednak k tomu měl zákonné zmocnění a jednak šlo o legitimní požadavek, neboť spis byl potřebný pro rozhodnutí ve věci.
29. Žalobce však výzvě asistenta obvodního soudu ze dne 31. 7. 2019 nevyhověl, a to ani, když bylo usnesení potvrzeno dne 19. 9. 2021 soudcem. Soudu zaslal pouze kopie několika listin, nikoliv celého spisu. Tímto svým postojem jednak neplnil svou zákonnou povinnost a jednak prodlužoval dané soudní řízení. Obvodní soud nemohl o náhradě škody rozhodnout bez prostudování celého exekučního spisu. Žalobce však exekuční spis soudu zaslal až v únoru 2020. Tím prodloužil soudní řízení o mnoho měsíců.
30. Navíc podle § 96 exekučního řádu exekutor předá kopie požadovaných listin z exekučního spisu, případně kopii celého spisu na základě písemné žádosti orgánům činným v trestním řízení, soudům, finančním úřadům, katastrálním úřadům a znalcům.
31. Podle městského soudu i podle tohoto ustanovení žalobce mohl a měl obvodnímu soudu kopii celého spisu předat. Již žádosti obvodního soudu ze dne 22. 2. 2019 a dne 25. 6. 2019 dostatečně specifikovaly, co obvodní soud požaduje. Jak je patrné z argumentace žalobce ze dne 19. 3. 2019

tak žalobce věděl, proč je spis obvodním soudem vyžadován. Žalobce jako účastník daného řízení byl seznámen se žalobou a vyjádřením žalovaného. Muselo mu tedy být zřejmé, že pro rozhodnutí ve věci obvodní soud potřebuje prostudovat daný exekuční spis. Bylo tedy jeho povinností podle § 96 exekučního řádu na tento legitimní požadavek soudu kopii spisu předat.

32. Navíc, i kdyby žalobci zřejmě nebylo, k čemu obvodní soud celý spis požaduje, tak je třeba zdůraznit, že zákon nijak nevyžaduje, aby žádost podle § 96 exekučního řádu byla odůvodněná. Jak uvádí i komentář, tak „z ustanovení je zřejmé, že exekutor je povinen na základě písemné žádosti, která nemusí být odůvodněna, poskytnout uvedeným orgánům kopii svého spisu či listin určených v žádosti“ (KASÍKOVÁ, M. a kol. Exekuční řád. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, s. 646, marg. č. 2.).
33. Soud nepominul, že výzvy soudu nesměřovaly výslovně k poskytnutí *kopie* spisu. Nicméně je zcela běžná praxe, se kterou žalobce jako právní profesionál musí být obeznámen, že soudy zpravidla pracují pouze s kopiemi listin. A lze důvodně předpokládat, že i v tomto případě soud měl zájem o kopii spisu, která by mu postačovala. Jak žalobce sám uvádí, soud si nakonec v daném řízení s kopií exekučního spisu vystačil. V každém případě žalobce soudu neposkytl ani kopii spisu a ani ve svých podáních nenaznačil, že kopii spisu je připraven soudu poskytnout. Pokud byl kopii spisu připraven poskytnout, tak případné vyjasnění, zda by to soudu postačovalo, bylo řešitelné minutovým telefonním dotazem. Tím mohlo být zabráněno dlouhým sporům, které vyústily i v tuto žalobu.
34. Žalobce však místo toho, aby obvodnímu soudu poskytl požadovanou součinnost a vyhověl jeho legitimnímu a běžnému požadavku, žádost o poskytnutí spisu zcela ignoroval. Soudu dne 19. 3. 2019 zaslal pouze vyjádření, jehož obsahem je argumentace žalobce jako účastníka řízení. Přitom je podstatné, že nešlo o vydání nějaké soukromé listiny. Jak soud zmínil u předchozího žalobního bodu, žalobce vede exekuční spis v rámci výkonu veřejné moci. Žalobce jako vykonatel veřejné moci je povinen poskytovat potřebnou součinnost jiným orgánům veřejné moci, pokud to není v rozporu se zákonem. V daném případě zákon, a to exekuční řád i občanský soudní řád, naopak po žalobci poskytnutí požadované součinnosti přímo vyžadoval.
35. Ztěžování činnosti soudů přitom nelze bagatelizovat. Soudy mají povinnost rozhodovat věci bez zbytečných průtahů (viz čl. 6 odst. 1 Úmluvy o lidských právech a čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod). Analogicky lze podpůrně odkázat na judikaturu správních soudů, která otálení správního orgánu s předložením správního spisu či jeho dílčích částí nelze označit za bagatelní prohřešek, zvláště pak pokud se v důsledku takového liknavého postupu oddaluje projednání věci (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 12. 2020, č. j. 7 As 431/2019-15).
36. Podle městského soudu jednání exekutora, které vede k podstatnému prodloužení řízení před soudem, je schopno přinést negativní náhled na činnost exekutora a poškodit obecné vnímání exekutorů. V tomto ohledu jde o jednání v rozporu s § 2 odst. 2 exekučního řádu.
37. Městský soud tedy dospěl k závěru, že výtka byla žalobci uložena v souladu se zákonem.
38. **Ad 3)** Podle čl. 4 odst. 1 Protokolu č. 7 k Úmluvě nikdo nemůže být stíhán nebo potrestán v trestním řízení podléhajícím pravomoci téhož státu za trestný čin, za který již byl osvobozen nebo odsouzen konečným rozsudkem podle zákona a trestního řádu tohoto státu.
39. Žalobce namítá porušení zásady *ne bis in idem* z důvodu, že za stejné jednání byl postižen jednak pořádkovou pokutou a jednak výtkou. Aby pojmově vůbec mohlo jít o porušení této zásady zakotvené v citovaném čl. 4 odst. 1 Protokolu č. 7, musí oba dva „tresty“ mít povahu trestní sankce ve smyslu Úmluvy. Pojem trestný čin má v Úmluvě autonomní povahu a nezávisí na kvalifikaci daného jednání vnitrostátním právem.
40. Povahou pořádkové pokuty se již opakovaně zabývaly Evropský soud pro lidská práva i české soudy. Evropský soud pro lidská práva ve věcech *Jurík proti Slovensku* a *Žugić proti Chorvatsku*

dospěl k závěru, že uložení pořádkové pokuty nepředstavovalo trestní sankci ve smyslu čl. 6 odst. 1 Úmluvy. Na tuto judikaturu navázal Ústavní soud, který v nálezu sp. zn. IV. ÚS 910/15 ze dne 23. 9. 2015 také shledal, že uložení pořádkové pokuty v občanském soudním řízení není trestem ve smyslu Úmluvy (bod 15). Obdobně Nejvyšší soud shledal, že pořádková pokuta podle § 53 odst. 1 občanského soudního řádu není sankcí trestněprávní povahy (usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 5. 2019, sp. zn. 5 Tdo 115/2019, bod 33).

Městský soud na tato rozhodnutí odkazuje a ztotožňuje se s nimi. Pořádková pokuta podle § 53 odst. 1 občanského soudního řádu zejména závažností sankce nesplňuje tzv. Engelova kritéria pro klasifikaci pokuty jako trestní sankce. Podle tohoto ustanovení může soud uložit usnesením pořádkovou pokutu do výše 50 000 Kč. Žalobci byla uložena pokuta ve výši 10 000 Kč. S uložení pořádkové pokuty není spojen ani žádný přímý dopad do dobré pověsti pachatele, jak je naopak typické pro trestní sankci. S trestní sankcí je spojeno společenské odsouzení činu. Účelem pořádkové pokuty je však výlučně zajištění hladkého průběhu řízení a zajištění veřejné autority soudu.

41. Dospěl-li městský soud k závěru, že předchozí sankce, ve vztahu ke které žalobce namítá porušení zásady ne bis in idem (pořádková pokuta) není trestní sankcí ve smyslu Úmluvy, nemůže novou sankcí (výtkou) vůbec dojít k porušení čl. 4 odst. 1 Protokolu č. 7 k Úmluvě.
42. Zbývá dodat, že čl. 40 odst. 5 Listiny základních práv a svobod zásadu, že nikdo nemůže být trestán dvakrát v téže věci, spojuje výslovně s trestnými činy. O ty se u žalobce nejedná ani v jednom případě.
43. Námitka na porušení zásady ne bis in idem je tedy nedůvodná.
44. Závěrem ještě soud podotýká, že námitky žalobce týkající se pořádkové pokuty nevyporádával. Napadené rozhodnutí se pořádkové pokuty nijak netýkalo.

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

45. Městský soud tedy z výše uvedených důvodů neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 soudního řádu správního zamítl.
46. Žalobce nebyl ve sporu úspěšný a žalovanému žádné účelně vynaložené náklady nad rámec jeho běžné činnosti nevznikly. Soud tedy ve druhém výroku rozsudku v souladu s § 60 soudního řádu správního rozhodl, že žádnému z účastníků se nepřiznává náhrada nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 28. března 2022

JUDr. Karla C h á b e r o v á
předsedkyně senátu